

PRESUDA SUDA

7. svibnja 1991.(*)

„Damping – Konačna pristojba – Uvoz igličnih pisaa podrijetlom iz Japana”

U predmetu C-69/89,

Nakajima All Precision Co. Ltd, društvo osnovano u skladu s japanskim pravom, sa sjedištem u Tokyju, koje zastupa C.-E. Guđin, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Parizu, također sa sjedištem u Bruxellesu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu R. Faltza, na adresi 6, rue Heine,

tuđitelj,

protiv

Vijeća Europskih zajednica, koje zastupaju H.-J. Lambers, direktor pravne službe i E. H. Stein, pravni savjetnik, u svojstvu agenata, uz asistenciju J. Voillemot i A. Michel, odvjetnici pri odvjetničkoj komori u Parizu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu J. Kaeser, direktora uprave za pravne poslove Europske investicijske banke, na adresi 100, boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg,

tuđenika,

koje podupiru

1. Komisija Europskih zajednica, koju zastupa E. de March, član pravne službe, u svojstvu agenta, uz asistenciju R. Wagnera, njemačkog državnog službenika na raspolaganju pravnoj službi Komisije u okviru sustava razmjene nacionalnih državnih službenika, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu G. Berardisa, člana pravne službe, na adresi Centre Wagner, Kirchberg,

2. Committee of European Printer Manufacturers (Europrint), sa sjedištem u Kölnu (Savezna Republika Njemačka), koji zastupa D. Ehle, odvjetnik pri odvjetničkoj komori u Kölnu, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourggu u uredu Arendt et Harles, na adresi 4, avenue Marie-Thérèse,

intervenijenti,

povodom:

– prvo, tvrdnje da se na temelju članka 184. Ugovora o EEZ-u na njega ne primjenjuju članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. i članak 19. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2423/88 od 11. srpnja 1988. o zaštiti od dampinškog ili subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske ekonomske zajednice (SL L 209, str. 1.), i

– drugo, poništenja, na temelju članka 173. drugog stavka Ugovora, Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3651/88 od 23. studenoga 1988. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz igličnih pisaa podrijetlom iz Japana (SL L 317, str. 33.) u dijelu u kojem se ta uredba odnosi na tužitelja,

SUD,

u sastavu: O. Due, predsjednik, G. F. Mancini, T. F. O'Higgins, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias i M. Díez de Velasco, predsjednici vijeća, C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler, F. Grévisse, M. Zuleeg i P. J. G. Kapteyn, suci,

nezavisni odvjetnik: C. O. Lenz

tajnik: D. Louterman, glavna administratorica

uzimajući u obzir izvještaj za raspravu,

saslušavši izlaganja stranaka na raspravi od 5. srpnja 1990.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 5. prosinca 1990.,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Društvo Nakajima All Precision Co. Ltd (u daljnjem tekstu: društvo Nakajima), sa sjedištem u Tokyju, 7. ožujka 1989. tajništvu Suda podnijelo je tužbu čiji su predmet:
 - prvo, izjava na temelju članka 184. Ugovora o EEZ-u da se na njega ne primjenjuju članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. i članak 19. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2423/88 od 11. srpnja 1988. o zaštiti od dampinškog ili subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske ekonomske zajednice (SL L 209, str. 1.), i
 - drugo, poništenje, na temelju članka 173. drugog stavka Ugovora, Uredbe Vijeća (EEZ) br. 3651/88 od 23. studenoga 1988. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz igličnih pisaa podrijetlom iz Japana (SL L 317, str. 33.) u dijelu u kojem se ta uredba odnosi na tužitelja.
- 2 Društvo Nakajima proizvodi samo pisaa strojeve i pisaa, odnosno četiri modela igličnih pisaa niže kvalitete. Tužitelj tvrdi da je njegova posebnost u tome što je, prvo, isključivo posvećen aktivnostima proizvodnje te nema nikakvu distribucijsku i prodajnu strukturu; naime, društvo Nakajima navodi da ima ograničen broj kupaca te da pokreće proizvodnju tek kada primi narudžbe, tako da su mu troškovi proizvodnje vrlo niski. Drugo, tužitelj već nekoliko godina ne prodaje pisaa na japanskom tržištu, nego se njegova proizvodnja temelji isključivo na izvozu. Stoga se velik dio njegovih pisaa prodaje kao Original Equipment Manufacture (u daljnjem tekstu: OEM) inozemnim

proizvođačima ili neovisnim distributerima koji proizvode stavljaju na tržište pod svojom markom, dok ostatak njegove proizvodnje pod markom „All” stavljaju na tržište također neovisni distributeri. Nakajima naglašava da je 1986. u prodaji njegovih pisača tržište EEZ-a predstavljalo udjel od 41,7 %.

- 3 Godine 1987. Committee of European Printer Manufacturers (u daljnjem tekstu: Europrint) je Komisiji podnio u ime proizvođača europske industrije igličnih pisača pritužbu kojom je tražio otvaranje antidampinškog postupka u pogledu japanskih izvoznika te vrste pisača, među kojima je i Nakajima.
- 4 Komisija je pokrenula antidampinški postupak na temelju Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2176/84 od 23. srpnja 1984. o zaštiti od dampinškog ili subvencioniranog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske ekonomske zajednice (SL L 201, str. 1., u daljnjem tekstu: stara Osnovna uredba). Taj je postupak doveo, na temelju stare Osnovne uredbe, do donošenja Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1418/88 od 17. svibnja 1988. o uvođenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz igličnih pisača podrijetlom iz Japana (SL L 130, str. 12., u daljnjem tekstu: Privremena uredba). Tom je uredbom društvu Nakajima propisana privremena antidampinška pristojba od 12,3 %.
- 5 Vijeće je 11. srpnja 1988. donijelo gore navedenu uredbu br. 2423/88 (u daljnjem tekstu: nova Osnovna uredba) kojom je stavljena izvan snage stara Osnovna uredba. Ta je nova Osnovna uredba stupila na snagu 5. kolovoza 1988. i u skladu s njezinim člankom 19. drugim stavkom primjenjuje se na „već pokrenute postupke”.
- 6 Na temelju te nove Osnovne uredbe Vijeće je 23. rujna 1988. donijelo Uredbu (EEZ) br. 2943/88 o produljenju privremene antidampinške pristojbe na uvoz igličnih pisača podrijetlom iz Japana (SL L 264, str. 56.) na najviše dva mjeseca.
- 7 Vijeće je 23. studenoga 1988. na temelju prijedloga Komisije i nove Osnovne uredbe donijelo gore navedenu Uredbu br. 3651/88 (u daljnjem tekstu: Konačna uredba). Na temelju te uredbe, koja je stupila na snagu 25. studenoga 1988., stopa konačne antidampinške pristojbe koja se primjenjuje na društvo Nakajima utvrđena je na 12 %, a iznosi zajamčeni privremenom antidampinškom pristojbom na temelju privremene uredbe konačno su naplaćeni na temelju stope konačne pristojbe.
- 8 Društvo Nakajima je tajništvu Suda 6. travnja 1989. podnijelo zahtjev za privremenu pravnu zaštitu kojim je najprije nastojalo dobiti odgodu izvršenja Konačne uredbe što se njega tiče i, podredno, svih ostalih nužnih privremenih mjera dok Sud ne odluči o meritumu predmeta. Taj je zahtjev odbijen rješenjem predsjednika Suda od 8. lipnja 1989.
- 9 Rješenjima od 17. svibnja i 4. listopada 1989. Sud je dozvolio da Komisija odnosno Europrint interveniraju u prilog zahtjevima Vijeća.
- 10 Za opširnije izlaganje činjenica u predmetu, tijekom postupka kao i tužbenih razloga i argumenata stranaka upućuje se na izvještaj s rasprave. Ti elementi spisa ovdje su navedeni samo u mjeri u kojoj je to potrebno za obrazloženje Suda.

I – Tužbeni zahtjev u svrhu proglašenja neprimjenjivosti nove Osnovne uredbe

11 U prilog tužbenom zahtjevu kojim se nastoji utvrditi neprimjenjivost članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. i članka 19. nove Osnovne uredbe, društvo Nakajima je istaknulo tri tužbena razloga koji se redom temelje na bitnoj povredi postupka, povredi sporazuma o provedbi članka VI. Općeg sporazuma o carinama i trgovini (u daljnjem tekstu: Antidampinški zakonik), koji je u ime Zajednice odobren Odlukom Vijeća 80/271/EEZ od 10. prosinca 1979. o sklapanju multilateralnih sporazuma koji su posljedica trgovinskih pregovora od 1973. do 1979. (SL L 71, str. 1.), i konačno povredi određenih općih načela prava.

1. Tužbeni razlog koji se temelji na nezakonnosti nove Osnovne uredbe zbog bitne povrede postupka

12 U prilog tom tužbenom razlogu društvo Nakajima tvrdi, kao prvo, da članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe nije zakonit zbog nepostojanja obrazloženja.

13 U tom pogledu tužitelj iznosi da ta odredba sadržava novi način izračuna uobičajene vrijednosti, koji je bitno drukčiji od one koji se primjenjivao u skladu sa sustavom stare Osnovne uredbe, u slučaju da se u uobičajenom tijeku trgovine na unutarnjem tržištu zemlje izvoza ili podrijetla ne prodaje istovjetan proizvod. Međutim, taj način, u okviru kojeg su se za izračun uobičajene vrijednosti uzimali u obzir troškovi i dobit drugih proizvođača ili izvoznika u zemlji podrijetla ili izvoza prilikom profitabilne prodaje istovjetnih proizvoda, može dovesti do nerazumnih i diskriminacijskih rezultata u slučaju kao što je onaj u glavnom postupku u kojem se struktura referentnog poduzeća uopće ne može usporediti sa strukturom predmetnog poduzeća. Naime, društvo Nakajima naglašava da uopće nema strukturu za stavljanje svojih proizvoda na tržište s obzirom na to da se neovisnim distributerima svi njegovi proizvodi prodaju „franko tvornica”, dok sva referentna poduzeća imaju vertikalno integriranu strukturu namijenjenu osiguravanju distribucije svojih proizvoda u Japanu. Nakajima iz toga zaključuje da je Vijeće u toj novoj Osnovnoj uredbi trebalo pojasniti razloge zbog kojih je prihvaćena ta nova metoda izračuna te navesti na koji način primjena te metode ne dovodi do diskriminacije poduzeća kao što je njegovo.

14 U tom pogledu valja najprije podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi (vidjeti osobito presudu od 14. ožujka 1990., Gestetner Holdings, t. 69., C-156/87, Zb., str. I-781.), obrazloženje koje se zahtijeva člankom 190. Ugovora treba jasno i nedvosmisleno odražavati zaključke tijela Zajednice koje je donijelo sporni akt, kako bi se osobama na koje se odnose omogućilo da se upoznaju s obrazloženjima poduzete mjere kako bi mogle zaštititi svoja prava, a Sudu da provede nadzor.

15 Zatim valja utvrditi da se u članku 2. stavku 3. točki (b) podtočki ii. u staroj i novoj verziji Osnovne uredbe navode načini izračuna uobičajene vrijednosti predmetnog proizvoda ako se istovjetan proizvod ne prodaje u uobičajenom tijeku trgovine na unutarnjem tržištu zemlje izvoza ili podrijetla ili ako na temelju te prodaje nije moguća prikladna usporedba. Uobičajena vrijednost izračunava se zbrajanjem troškova proizvodnje i razumne profitne marže.

16 U staroj verziji Osnovne uredbe troškove proizvodnje trebalo je uvećati za razuman iznos uzimajući u obzir troškove prodaje, administrativne troškove i ostale opće troškove (u daljnjem tekstu: troškovi PAO). Dobit nije smjela biti veća od uobičajene dobiti ako je prodaja proizvoda iste kategorije na unutarnjem tržištu zemlje podrijetla uobičajeno

profitabilna, a u drugim slučajevima tekстом se predviđalo da je dobit trebalo „utvrditi na bilo kojoj razumnoj osnovi, koristeći se dostupnim informacijama”.

- 17 Nakon što je iz stare Osnovne uredbe preuzet isti način izračuna troškova proizvodnje, u novoj Osnovnoj uredbi predviđa se da se troškovi PAO i dobit izračunavaju u odnosu na troškove proizvođača ili izvoznika te na dobit koju je taj proizvođač ili izvoznik ostvario od profitabilne prodaje istovjetnih proizvoda na domaćem tržištu (članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. treća rečenica) i da se, ako takvi podaci nisu dostupni, vjerodostojni ili upotrebljivi, izračun izvršava u odnosu na nastale troškove i ostvarenu dobit drugih proizvođača ili izvoznika u zemlji podrijetla ili izvoza prilikom profitabilne prodaje istovjetnog proizvoda (članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. četvrta rečenica). U novoj Osnovnoj uredbi dodaje se da, ako se ne može primijeniti nijedan od ta dva načina, nastali troškovi i ostvarena dobit izračunavaju se u odnosu na prodaju izvoznika ili drugih proizvođača ili izvoznika u istom sektoru gospodarske djelatnosti u zemlji podrijetla ili izvoza ili pak na bilo kojoj drugoj razumnoj osnovi.
- 18 Iz usporedbe dviju verzija članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. stare i nove Osnovne uredbe proizlazi da se način izračuna uobičajene vrijednosti predviđen tom potonjom uredbom bitno ne razlikuje od prethodnog načina, kojim se tijelima Zajednice ostavila potpuna diskrecija tako što se predvidjelo utvrđivanje troškova PAO i dobiti na „razumnoj” osnovi. Naime, opseg prethodnog teksta u novom se tekstu predmetne odredbe nove Osnovne uredbe samo pojašnjava navođenjem različitih načina izračuna za utvrđivanje „razumnog iznosa” troškova PAO i „razumne profitne marže” u posebnim slučajevima.
- 19 Taj se zaključak potvrđuje četvrtom i trideset trećom uvodnom izjavom nove Osnovne uredbe, na temelju kojih se novi tekst članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. utvrđuje samo kao objašnjenje verzije te odredbe u staroj Osnovnoj uredbi. Osim toga, Vijeće je napomenulo, a da mu nitko nije proturječio, da su način izračuna, koji u ovom slučaju osporava društvo Nakajima, tijela Zajednice već upotrijebila u okviru sustava stare Osnovne uredbe. Osim toga, Sud je već presudio da se ničim u tekstu članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. stare Osnovne uredbe ne zabranjuje da se kao razumna profitna marža upotrijebi dobit koju je uobičajeno ostvarilo društvo koje nije ono na koje se odnosi antidampinski ispitni postupak (presuda od 5. listopada 1988., Sharp, t. 8., 301/85, Zb., str. 5813.).
- 20 Što se tiče navodnog nepostojanja obrazloženja koje se temelji na nedovoljnom pojašnjenju diskriminatornog učinka do kojeg, prema mišljenju društva Nakajima, može doći zbog primjene članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe, dovoljno je istaknuti da se člankom 190. Ugovora tijelima Zajednice ne nalaže da predoče posebna opravdanja u pogledu svih odredbi koje mogu dovesti do diskriminacije, s obzirom na to da povreda načela jednakog postupanja čini autonomni razlog za poništenje predmetne odredbe.
- 21 U tim okolnostima prvi dio tužbenog razloga, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe, treba odbiti.
- 22 Društvo Nakajima tvrdi, kao drugo, da članak 19. nove Osnovne uredbe, kojim se predviđa da se ta uredba primjenjuje „na postupke koji su već pokrenuti” na dan na koji je stupila na snagu, nije obrazložen, jer u njemu nisu pojašnjeni razlozi kojima bi se

opravdala retroaktivna primjena te uredbe. U prilog tom argumentu tužitelj tvrdi da članak 2. stavak 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe, kojim se bitno mijenja način izračuna uobičajene vrijednosti, sadržava nova materijalna pravila koja se ne mogu primijeniti retroaktivno bez posebnog obrazloženja.

23. U tom pogledu dovoljno je podsjetiti, kao što je Sud utvrdio u pogledu prvog dijela ovog tužbenog razloga koji ističe društvo Nakajima, da je članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe samo pojašnjenje kojim se nastoji kodificirati prethodna praksa institucija Zajednice. Slijedom toga, s obzirom na to da se, konkretno, novi tekst te odredbe nije mogao smatrati bitnom izmjenom odredbe koja je prethodno bila na snazi, za primjenu te odredbe „na postupke koji su već pokrenuti” nije potrebno nikakvo posebno obrazloženje.
24. U tim okolnostima ni drugi dio tužbenog razloga, koji se temelji na nepostojanju obrazloženja članka 19. nove Osnovne uredbe, nije utemeljen.
25. Iz prethodno navedenog proizlazi da tužbeni razlog koji se temelji na nezakonitosti nove Osnovne uredbe zbog bitne povrede postupka, treba odbiti.

2. Tužbeni razlog koji se temelji na nezakonitosti nove Osnovne uredbe zbog povrede Antidampinškog zakonika

26. U tom pogledu društvo Nakajima tvrdi da se članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe ne može primijeniti u ovom slučaju zbog toga što je proturječan određenim odredbama Antidampinškog zakonika. Tužitelj konkretno navodi neusklađenost članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe i članka 2. stavaka 4. do 6. Antidampinškog zakonika.
27. Vijeće smatra da se Antidampinškim zakonikom, kao ni Općim sporazumom, pojedincima ne dodjeljuje pravo na koje se može pozvati pred Sudom i da odredbe tog zakonika nisu izravno primjenjive u Zajednici. Vijeće iz toga zaključuje da Nakajima ne može dovesti u pitanje valjanost nove Osnovne uredbe zbog navodne povrede odredbi Antidampinškog zakonika.
28. Ipak valja utvrditi da se u ovom slučaju Nakajima ne poziva na izravan učinak tih odredbi. Naime, tim tužbenim razlogom tužitelj podredno dovodi u pitanje, u skladu s člankom 184. Ugovora, valjanost nove Osnovne uredbe pozivajući se na jedan od načina nadzora zakonitosti naveden u članku 173. tog ugovora, odnosno na povredu Ugovora ili bilo kojeg pravila koje se odnosi na njegovu primjenu.
29. U tom pogledu valja podsjetiti da je u presudi od 12. prosinca 1972., International Fruit Company, t. 18. (21/72 i 24/72, Zb., str. 1219.), Sud odlučio da odredbe Općeg sporazuma imaju obvezujući učinak za Zajednicu. Isto utvrđenje vrijedi za Antidampinški zakonik, koji je donesen za provedbu članka VI. Općeg sporazuma, te se u njegovim uvodnim izjavama pojašnjava da je on namijenjen „tumačenju odredbi Općeg sporazuma” i „utvrđivanju pravila za njihovu primjenu, kako bi se osigurala veća ujednačenost i sigurnost u njihovoj provedbi”.

- 30 Međutim, u skladu s drugom i trećom uvodnom izjavom nove Osnovne uredbe, ona je donesena u skladu s postojećim međunarodnim obvezama, osobito onima koje proizlaze iz članka VI. Općeg sporazuma i iz Antidampinškog zakonika.
- 31 Iz toga proizlazi da je nova Osnovna uredba, koju tužitelj dovodi u pitanje, donesena kako bi se ispunile međunarodne obveze Zajednice koja je stoga, prema ustaljenoj sudskoj praksi, dužna osigurati poštovanje odredbi Općeg sporazuma i njegovih provedbenih mjera (vidjeti presudu od 26. listopada 1982., Kupferberg, t. 11., 104/81, Zb., str. 3641.; presudu od 16. ožujka 1983., SIOT, t. 28., 266/81, Zb., str. 731.).
- 32 U tim okolnostima valja provjeriti je li, kao što tvrdi Nakajima, Vijeće prekoračilo tako utvrđen zakonski okvir te je li spornom odredbom povrijedilo uvjete članka 2. stavaka 4. i 6. Antidampinškog zakonika.
- 33 U tom pogledu Nakajima tvrdi, kao prvo, da je članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe proturječan uvjetima članka 2. stavka 4. Antidampinškog zakonika jer se, time što se njime za utvrđenje uobičajene izračunane vrijednosti predviđa uzimanje u obzir troškova PAO i dobiti proizvođača ili izvoznika čija se struktura može bitno razlikovati od strukture predmetnog poduzeća, tom odredbom ograničava diskrecijska ovlast tijela Zajednice te dovodi do toga da se uzimaju u obzir poslovni podaci koji nisu razumni u smislu članka 2. stavka 4. Antidampinškog zakonika.
- 34 U tom pogledu valja podsjetiti da, u skladu s člankom 2. stavkom 4. Antidampinškog zakonika,
- „ako se istovjetan proizvod ne prodaje u uobičajenom tijeku trgovine na unutarnjem tržištu zemlje izvoza ili ako, zbog posebne situacije na tržištu, na temelju takve prodaje nije moguća prikladna usporedba, dampinška marža utvrđuje se usporedbom s usporedivom cijenom istovjetnog proizvoda ako se on izvozi u treću zemlju, uzimajući u obzir da ta cijena može biti najviša izvozna cijena, ali treba biti reprezentativna, ili s troškovima proizvodnje u zemlji podrijetla uvećanim za razuman iznos administrativnih troškova, troškova stavljanja na tržište i ostalih, te za dobit. Uvećanje za dobit načelno ne prelazi uobičajeno ostvarenu dobit prilikom prodaje proizvoda iste opće kategorije na unutarnjem tržištu zemlje podrijetla”.
- 35 Iz teksta članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe proizlazi da svaki od načina izračuna uobičajene vrijednosti koji su u njemu nabrojani treba primijeniti tako da se sačuva razumna narav tog izračuna, što je pojam koji se uostalom izričito navodi u prve dvije rečenice i u zadnjoj rečenici predmetne odredbe.
- 36 U skladu s tekstom te odredbe stoga valja odbaciti prvi način izračuna naveden u novoj Osnovnoj uredbi, u korist drugog načina o kojem se radi u ovom predmetu, ako podaci koji se odnose na troškove koje snosi proizvođač ili izvoznik te na dobit koju je taj proizvođač ili izvoznik ostvario od prodaje istovjetnih proizvoda na domaćem tržištu „nisu dostupni, vjerodostojni ili upotrebljivi” što u biti znači da uzimanje u obzir takvih poslovnih podataka nije razumno, s obzirom na to da se taj pojam uostalom izričito navodi u njemačkoj verziji predmetne odredbe. Postojanje razumne naravi zahtijeva se i u primjeni trećeg načina izračuna predviđenog predmetnom odredbom koji se upotrebljava „samo ako se ne može primijeniti nijedan od (prethodnih) načina”. Konačno, osim primjene tog trećeg načina, tijela Zajednice uvijek mogu u skladu s

posljednjom rečenicom te odredbe utvrditi troškove i dobit „na bilo kojoj drugoj razumnoj osnovi”, uzimajući u obzir da se upotrebom riječi „drugoj” potvrđuje da se u svakom slučaju izračun uobičajene vrijednosti može izvršiti samo ako postoji razumna narav.

37 Iz toga proizlazi da je članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe u skladu s člankom 2. stavkom 4. Antidampinškog zakonika jer se za različite situacije do kojih može doći u praksi, ovim prvo spomenutim konkretno utvrđuju razumni načini izračuna uobičajene vrijednosti, a da se ne povrjeđuje sadržaj te potonje odredbe.

38 Nakajima tvrdi, kao drugo, da članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe nije u skladu s člankom 2. stavkom 6. Antidampinškog zakonika jer se primjenom nastalih troškova PAO i ostvarene dobiti drugih poduzeća koja imaju integriranu vertikalnu distribucijsku strukturu, na gospodarski subjekt koji se bavi samo proizvodnjom povrjeđuje obveza utvrđivanja usporedbe između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene na istoj poslovnoj razini.

39 Kako bi se ocijenila osnovanost tog argumenta, valja podsjetiti da, u skladu s člankom 2. stavkom 6. Antidampinškog zakonika

„kako bi usporedba između izvozne cijene i unutarnje cijene u zemlji izvoza (ili u zemlji podrijetla) ili, ako je potrebno, cijene utvrđene u skladu s odredbama članka VI. stavka 1. točke (b) Općeg sporazuma, bila pravična, ona se odnosi na cijene koje se primjenjuju na istoj poslovnoj razini, odnosno obično ‚franko tvornica’, i na prodaju koja je izvršena na što bliži datum. U svakom slučaju i ovisno o posebnostima treba valjano uzeti u obzir razlike u uvjetima prodaje, razlike u oporezivanju te ostale razlike koje utječu na usporedivost cijena [...]”.

40 U tom pogledu dovoljno je utvrditi da argument Nakajime, koji se temelji na navodnoj neusklađenosti članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe i članka 2. stavka 6. Antidampinškog zakonika, nije relevantan s obzirom na to da se te dvije odredbe koje navodi tužitelj odnose na dva bitno različita predmeta.

41 Naime, članak 2. stavak 3. točka (b) podtočka ii. nove Osnovne uredbe ima za cilj utvrditi uobičajenu vrijednost predmetnog proizvoda, dok se člankom 2. stavkom 6. Antidampinškog zakonika utvrđuju pravila koja treba poštovati pri usporedbi uobičajene vrijednosti i izvozne cijene. Međutim, na tu se usporedbu odnosi članak 2. stavci 9. i 10. nove Osnovne uredbe, a njegovu nevaljanost zbog nepoštovanja članka 2. stavka 6. Antidampinškog zakonika tužitelj uopće nije ni istaknuo.

42 Stoga tužbeni razlog koji se temelji na nezakonnosti nove Osnovne uredbe zbog povrede Antidampinškog zakonika također treba odbiti.

3. Tužbeni razlog koji se temelji na nezakonnosti nove Osnovne uredbe zbog povrede određenih općih načela prava

43 U prilog tog tužbenog razloga tužitelj najprije prigovara Komisiji da je u okviru ovog antidampinškog postupka počinila nekoliko povreda prava obrane. Tužitelj nadalje tvrdi da je u ovom slučaju povrijeđeno načelo pravne sigurnosti jer je primijenjen drugi način izračuna uobičajene vrijednosti, koji je predviđen u članku 2. stavku 3. točki (b)

podtočki ii. nove Osnovne uredbe, dok su u jednom prethodnom predmetu tijela Zajednice priznala posebnu strukturu njegovog poduzeća pa su zato i zatvorili antidampinški postupak koji je bio pokrenut protiv njega. Društvo Nakajima naposljetku navodi povredu načela jednakog postupanja jer je zbog primjene načina izračuna uobičajene vrijednosti koji je odabran u ovom slučaju, što se njega tiče, došlo do diskriminacije jer su u obzir uzeti poslovni podaci koji se odnose na poduzeća čija je struktura drukčija od njegove.

- 44 U tom je pogledu dovoljno utvrditi da tim tužbenim razlogom tužitelj u biti kritizira to što su tijela Zajednice primijenila članak 2. stavak 3. točku (b) podtočku ii. nove Osnovne uredbe u okviru antidampinškog postupka slijedom kojeg je donesena privremena i konačna antidampinška uredba. Međutim, na takve se argumente ne može pozivati kako bi se dovela u pitanje valjanost uredbe na temelju članka 184. Ugovora.
- 45 U tim okolnostima tužbeni razlog koji se temelji na nezakonitosti nove Osnovne uredbe zbog povrede određenih općih načela prava treba odbiti.
- 46 Budući da nijedan od tužbenih razloga istaknutih u prilog tužbenom zahtjevu u svrhu proglašenja neprimjenjivosti nove Osnovne uredbe nije mogao biti prihvaćen, valja ih odbiti kao neosnovane.

II – Tužbeni zahtjev u svrhu poništenja Konačne uredbe

- 47 U prilog tužbenom zahtjevu kojim se traži poništenje Konačne uredbe društvo Nakajima ističe deset tužbenih razloga koji se redom temelje na bitnoj povredi postupka, pogrešnoj definiciji istovjetnih proizvoda koji su se uzeli u obzir, nepravilnostima u izračunu uobičajene vrijednosti, pogreškama u usporedbi uobičajene vrijednosti i izvozne cijene, pogreškama u procjeni proizvodnje pisaača u Zajednici, pogreškama u utvrđivanju štete koju je pretrpjela industrija Zajednice, pogreškama koje se odnose na interes Zajednice da se zaustavi šteta prouzročena dampinškim praksama, pogreškama koje se odnose na iznos antidampinške pristojbe, povredi određenih općih načela prava i na zlorabiti ovlasti.

1. Tužbeni razlog koji se temelji na bitnoj povredi postupka

- 48 U tom pogledu društvo Nakajima najprije tvrdi da je Vijeće povrijedilo članke 2. i 8. svojeg Poslovnika (SL 1979., L 268, str. 1.) jer je, prvo, prijedlog Komisije u pogledu donošenja konačne uredbe dostavljen Vijeću izvan roka predviđenog za utvrđivanje privremenog dnevnog reda sjednice i jer, drugo, na dan donošenja te uredbe sve jezične verzije predmetnog dokumenta nisu bile dostupne.
- 49 U tom pogledu valja utvrditi da unutarnja uredba institucije Zajednice ima za cilj organizaciju unutarnjeg funkcioniranja službi u interesu dobrog upravljanja. Pravila koja se njome utvrđuju, osobito za organizaciju vijećanja i odlučivanja, stoga su ključna za osiguravanje pravilnog odvijanja rasprava uz potpuno poštovanje prava svakog člana institucije.
- 50 Iz toga proizlazi da se fizičke i pravne osobe ne mogu pozivati na navodnu povredu tih pravila, koja nisu namijenjena osiguravanju zaštite pojedinaca.

- 51 Argument društva Nakajima koji se temelji na tome da Vijeće nije poštovalo svoj Poslovnik stoga treba odbiti.
- 52 Društvo Nakajima zatim navodi nepostojanje obrazloženja članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe, kao i uvodnih izjava 21. i 22. Konačne uredbe jer se u tim odredbama nije objasnilo zašto se odustalo od starog načina izračuna uobičajene vrijednosti te na koji su način tijela Zajednice namjeravala izbjeći diskriminaciju između poduzeća kad su na tužitelja primijenila način izračuna uobičajene vrijednosti koji se temelji na troškovima i dobiti drugih proizvođača čija je struktura bitno drukčija od njegove.
- 53 Taj argument nije osnovan. Naime, što se tiče, prvo, članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe, prigovor koji ističe društvo Nakajima već je odbijen u točkama 14. do 21. ove presude. Što se tiče, drugo, uvodnih izjava 21. i 22. Konačne uredbe, iz njihova teksta proizlazi da je Vijeće izričito uputilo na članak 2. stavak 3. točku (b) podtočku ii. nove Osnovne uredbe, kojim se predviđa način izračuna uobičajene vrijednosti primijenjen u ovom slučaju i navodi da se u ovom slučaju radi o načinu koji Komisija uobičajeno upotrebljava. Valja dodati da, kao što je sud pojasnio u točkama 18. do 19. ove presude, se tim člankom samo pojašnjava prethodna praksa institucija Zajednice, pa se zato njime može ojačati pravna sigurnost predmetnih poduzeća. Naposljetku, u uvodnim izjavama koje navodi tužitelj Vijeće se osvrnulo na pitanje diskriminacije koje ističe Nakajima, navodeći da zbog činjenice da određeni izvoznik ne prodaje predmetni proizvod, pa zato nema nikakav prodajni lanac na unutarnjem tržištu, prilikom određivanja uobičajene vrijednosti koju ima proizvod takvog izvoznika, ne treba mijenjati temelj procjene troškova PAO i dobiti. U tim je okolnostima iz obrazloženja Vijeća jasno rasuđivanje institucije Zajednice te je Sudu u potpunosti omogućeno da provede svoj nadzor.
- 54 Društvo Nakajima naposljetku tvrdi da je uvodna izjava 60. Konačne uredbe nedovoljno obrazložena jer, unatoč postojanju uvoza jeftinih pisaača iz trećih zemalja osim iz Japana, Vijeće nije procijenilo važnost štete koju su proizvođači Zajednice pretrpjeli zbog tih uvoza.
- 55 Ni taj se argument ne može prihvatiti. Naime, Vijeće je u predmetnoj uvodnoj izjavi jasno navelo da šteta za tržište Zajednice nastala od uvoza pisaača iz trećih zemalja nije postojala jer su ti uvozi postali znatni tek nakon razdoblja istrage koja se vodila u ovom predmetu te da je do tih uvoza došlo samo u jednoj državi članici. Stoga uvodnu izjavu 60. treba smatrati dovoljno obrazloženom.
- 56 Tužbeni razlog koji se temelji na bitnoj povredi postupka stoga treba odbiti.
- 2. Tužbeni razlog koji se temelji na pogrešnoj definiciji istovjetnih proizvoda koji se uzimaju u obzir*
- 57 Društvo Nakajima prigovara Vijeću da je počinilo očitu pogrešku u ocjeni time što je pisaače niske kvalitete i pisaače visoke kvalitete smatralo istovjetnim proizvodima. Prema mišljenju tužitelja, niži i viši segment pisaača razlikuju se po odredištu uređaja, po kupcima i strukturi tržišta.

58 Taj tužbeni razlog nije osnovan. Naime, Vijeće je u svojem odgovoru na tužbu iznijelo da nisu postojali opće prihvaćeni kriteriji na temelju kojih se pisaci mogu podijeliti u homogenu kategoriju, što je činjenica koju je, uostalom, priznalo i društvo Nakajima u svojoj replici. Stoga su se svi iglični pisaci koji imaju iste karakteristike i namijenjeni su istoj upotrebi mogli valjano smatrati istovjetnim proizvodima.

3. Tužbeni razlog koji se temelji na nepravilnostima u izračunu uobičajene vrijednosti

59 Tužitelj tvrdi da je Vijeće na njega pogrešno primijenilo drugi način izračuna uobičajene vrijednosti predviđen člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. četvrtom rečenicom nove Osnovne uredbe. U prilog tom tužbenom zahtjevu društvo Nakajima tvrdi da primjena tog načina u ovom slučaju nije razumna te je stoga protivna Osnovnoj uredbi i Antidampinškom zakoniku. Naime, društvo Nakajima smatra da struktura njegova poduzeća ima posebna obilježja koja Vijeće nije uzelo u obzir u izračunu uobičajene vrijednosti pisaca na koje se odnosi ovaj postupak jer je utvrđivanje troškova i dobiti društva Nakajima temeljilo na poslovnim podacima poduzeća čija je struktura znatno drukčija od njegove.

60 Kako bi se ocijenila osnovanost tog tužbenog razloga, valja najprije utvrditi da je Vijeće pravilno odredilo uobičajenu vrijednost u skladu s člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. nove Osnovne uredbe jer, prvo, nije sporno da tužitelj ne prodaje pisace na japanskom tržištu, čime se isključuje mogućnost primjene članka 2. stavka 3. točke (a) nove Osnovne uredbe i, drugo, ako se istovjetan proizvod ne prodaje u uobičajenom tijeku trgovine na unutarnjem tržištu zemlje izvoza ili podrijetla, tijela Zajednice mogu birati između rješenja iz podtočke i. i podtočke ii. iz članka 2. stavka 3. točke (b) nove Osnovne uredbe.

61 Osim toga, iz teksta članka 2. stavka 3. točke (b) podtočke ii. nove Osnovne uredbe proizlazi da tri načina izračuna uobičajene vrijednosti koji se njime predviđaju treba uzimati u obzir redosljedom kojim su navedeni. Tek kad se ne može primijeniti nijedan od tih načina, valja primijeniti opću odredbu predviđenu člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. *in fine*, prema kojoj troškove i dobit treba utvrditi „na bilo kojoj drugoj osnovi”.

62 U tom pogledu valja najprije istaknuti da budući da na japanskom tržištu tužitelj ne prodaje proizvode istovjetne onima na koje se odnosi ovaj postupak, u ovom slučaju Vijeće s pravom nije primijenilo prvi način izračuna predviđen člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. nove Osnovne uredbe.

63 Nadalje, što se tiče toga da je na društvo Nakajima primijenjen drugi način izračuna, valja podsjetiti, kao prvo, da se prema ustaljenoj sudskoj praksi člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. stare Osnovne uredbe, prema kojoj u uobičajenu vrijednost treba uključiti razuman iznos troškova PAO, institucijama Zajednice daje široka diskrecijska ovlast u procjeni tog iznosa (vidjeti osobito presudu od 5. listopada 1988., TEC, t. 33., 260/85 i 106/86, Zb., str. 5855.). Taj zaključak vrijedi i za članak 2. stavak 3. točku (b) podtočku ii. nove Osnovne uredbe, čiji je tekst identičan i primjenjuje se na isti način kad institucije Zajednice dobit uzimaju u obzir u svrhu određivanja uobičajene vrijednosti.

- 64 Valja istaknuti, kao drugo, da je Sud već presudio da, u skladu sa strukturom gore navedene Uredbe br. 2176/84 „svrha određivanja uobičajene vrijednosti jest utvrditi prodajnu cijenu proizvoda kakva bi bila da se proizvod prodavao u zemlji podrijetla ili izvoza” i da „slijedom toga u obzir treba uzeti troškove povezane s prodajom na unutarnjem tržištu” (presude od 5. listopada 1988., Brother, t. 18., 250/85, Zb., str. 5683.; Canon, t. 26., 277/85 i 300/85, Zb., str. 5731; gore navedena presuda TEC, t. 24. i presuda Silver Seiko, t. 16., 273/85 i 107/86, Zb., str. 5927.). Budući da su u okviru nove Osnovne uredbe ta načela ostala nepromijenjena, taj zaključak vrijedi i za tu uredbu.
- 65 Iz toga proizlazi da uobičajenu vrijednost treba u svim slučajevima izračunavati kao da je taj proizvod namijenjen stavljanju na unutarnje tržište, neovisno o tome ima li proizvođač distribucijsku strukturu ili je u stanju njome raspolagati. Naime, s poduzećima koja izvršavaju prodaju samo putem izvoza valja postupati na isti način kao s poduzećima koja proizvod, čak i ako je samo sličan, stavljaju na unutarnje tržište. Naime, u slučaju u kojem bi proizvođač za kojeg se izračunava uobičajena vrijednost prodavao svoje proizvode na unutarnjem tržištu, on bi se nužno morao prilagoditi uvjetima koje ispunjavaju druga poduzeća koja posluju na tom tržištu. Stoga bi postojala diskriminacija između poduzeća kad bi se za proizvođača koji posluje na unutarnjem tržištu uobičajena vrijednost računala na temelju svih troškova i dobiti uključenih u cijenu predmetnog proizvoda, dok bi se za izvoznika koji je OEM uobičajena vrijednost računala bez uzimanja u obzir tih poslovnih podataka.
- 66 Naposljetku, što se tiče tvrdnje institucija Zajednice prema kojoj na japanskom tržištu gotovih elektroničkih proizvoda nije moguće poslovati bez integrirane prodajne strukture, što je u ovom slučaju podrazumijevalo izračun uobičajene vrijednosti tužiteljevih pisaača uz uzimanje u obzir troškova i dobiti istovjetnih poduzeća koja imaju takvu strukturu, valja naglasiti da Nakajima nije dokazao da takvo utvrđenje nije točno.
- 67 Iz prethodno navedenog proizlazi da je u skladu sa strukturom kako Antidampinškog zakonika tako i nove Osnovne uredbe to da se za proizvode poduzeća koje ono prodaje isključivo putem izvoza i za koje ono sâmo ne osigurava stavljanje na tržište, uobičajena vrijednost izračunava tako da se kao referentni podaci uzimaju troškovi i dobit drugih istovjetnih poduzeća koja svoje proizvode prodaju na unutarnjem tržištu.
- 68 U tim okolnostima tužbeni razlog koji se temelji na nepravilnostima u izračunu uobičajene vrijednosti pisaača Nakajime treba odbiti.
- 4. Tužbeni razlog koji se temelji na pogrešci u usporedbi uobičajene vrijednosti i izvozne cijene*
- 69 Prema mišljenju društva Nakajima primjena nove Osnovne uredbe u ovom slučaju dovela je do povrede članka 2. stavka 6. Antidampinškog zakonika jer Vijeće nije usporedilo uobičajenu vrijednost i izvoznju cijenu na istoj poslovnoj razini. Naime, društvo Nakajima tvrdi da je Vijeće utvrdilo izvoznju cijenu „franko tvornica”, dok je uobičajena vrijednost izračunana na temelju cijene na paritetu distributer ili preprodavač, uzimajući u obzir troškove PAO i dobit trećih poduzeća koja su proizvode prodavala u nekoj kasnijoj fazi tj. nakon prodaje „franko tvornica”. Društvo Nakajima dodaje da je odbitak jedino onih troškova prodaje koji se odnose na provizije i plaće isplaćene prodajnom osoblju, izuzimajući sve ostale opće troškove i troškove prodaje kao i dio dobiti povezan

s prodajom izvršenom nakon prodaje „franko tvornica”, previše nepotpuna prilagodba, koja stoga ne ispunjava zahtjev usporedbe na istoj poslovnoj razini.

- 70 U tom pogledu valja istaknuti da je u pogledu proizvodnog poduzeća koje na japanskom tržištu ne prodaje proizvode na koje se odnosi antidampinški postupak, Sud presudio da pravilna usporedba između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene „franko tvornica” podrazumijeva da se te dvije vrijednosti usporede na razini prve prodaje neovisnom kupcu (vidjeti osobito gore navedenu presudu od 5. listopada 1988., TEC, t. 30.). Takvo promišljanje Suda u pogledu stare Osnovne uredbe vrijedi i za tumačenje članka 2. stavka 6. Antidampinškog zakonika čiji je sadržaj jednak članku 2. stavku 9. stare Osnovne uredbe u pogledu kojeg je Sud odlučivao u gore navedenoj presudi od 5. listopada 1988., TEC.
- 71 U ovom slučaju, prvo, uobičajena vrijednost pisaača društva Nakajima izračunana je na temelju troškova PAO i dobiti drugih poduzeća koja istovjetne proizvode prodaju na japanskom tržištu. Drugo, s obzirom na to da su se svi pisaači društva Nakajima namijenjeni za tržište Zajednice prodavali neovisnim distributerima, izvozna cijena izračunana je franko izlaz robe iz prostorija tih društava.
- 72 Slijedom toga, izračunana uobičajena vrijednost i izvozna cijena u ovom su slučaju utvrđene na razini „distributera”, kao što je uostalom jasno navedeno u uvodnoj izjavi 34. Konačne uredbe. Stoga nije točno tvrditi da su uobičajenu vrijednost i izvoznju cijenu institucije Zajednice usporedile na dvjema različitim poslovnim razinama.
- 73 Nadalje, nije sporno da tužitelj u nijednom trenutku upravnog postupka nije zatražio da se primijene prilagodbe kako bi se nadoknadila navodna razlika poslovne razine u usporedbi između uobičajene cijene i izvozne cijene niti je, slijedom toga, dokazao da se takav zahtjev mogao opravdati, kao što se zahtijeva člankom 2. stavkom 9. točkom (b) nove Osnovne uredbe. Tijekom postupka koji se vodi pred Sudom društvo Nakajima uostalom nije ni istaknulo dokaze na temelju kojih se može vidjeti da je u ovom slučaju Vijeće u svoje izračune trebalo unijeti više ispravaka nego što ih je samoinicijativno unijelo.
- 74 U tim okolnostima prvi dio tog tužbenog razloga nije osnovan.
- 75 Tužitelj dalje tvrdi da je Vijeće počinilo očitu pogrešku u utvrđivanju činjenica time što je u izračunu uobičajene vrijednosti razlikovalo proizvode OEM od proizvoda koji nisu OEM. Budući da je društvo Nakajima sve svoje proizvode prodavalo „franko tvornica”, za te proizvode odbitak troškova distribucije jest materijalna pogreška koja može iskriviti usporedbu, a time i utvrđivanje dampinške marže. Konkretnije, što se tiče prodaje proizvoda OEM, uzimanje u obzir troškova stavljanja na tržište poduzeća koje je vertikalno integrirano dovodi do precjenjivanja troškova PAO tužitelja. Prema mišljenju društva Nakajima, ti su troškovi bili manji od 5 %, a Vijeće je na njega primijenilo više od 15 %.
- 76 U tom je pogledu dovoljno utvrditi, kao što je istaknulo Vijeće tijekom pisanog dijela postupka, da uobičajenu vrijednost treba izračunati ovisno o postupanjima drugih proizvođača koji posluju na tržištu, razlikujući pritom prodaju dijelova OEM od prodaje proizvoda koji nisu OEM, te uzimajući u obzir da stavljanje na tržište pod vlastitom markom dovodi do znatno većih troškova nego kad se pisaači prodaju kao proizvodi

OEM. Što se tiče toga da se za prodaju proizvoda OEM uzimaju u obzir troškovi PAO poduzeća koja imaju integriranu vertikalnu strukturu, Vijeće je u okviru diskrecijske ovlasti koja mu se priznaje u ocjenjivanju složenih gospodarskih situacija (vidjeti na primjer presudu od 7. svibnja 1987., Nippon Seiko, t. 21., 258/84, Zb., str. 1923.) s pravom moglo procijeniti da se troškovi koji nastaju zbog poslovanja na japanskom tržištu trebaju uzeti u obzir.

77 Ni drugi dio tužbenog razloga stoga nije osnovan.

78 Iz toga proizlazi da tužbeni razlog koji se temelji na pogrešci u pogledu usporedbe uobičajene vrijednosti i izvozne cijene treba odbiti.

5. Tužbeni razlog koji se temelji na pogrešci u procjeni proizvodnje pisača u Zajednici

79 Tim tužbenim razlogom društvo Nakajima prigovara Vijeću da je u Konačnoj uredbi pogrešno odlučilo da četiri proizvođača Zajednice koji su članovi Europrinta predstavljaju 65 % proizvodnje igličnih pisača u Zajednici. Prema mišljenju tužitelja, iz studije koje je prema nalogu Committee of Japanese Printers društvo Ernst & Whinney (u daljnjem tekstu: E & W) provelo u okviru ovog antidampinškog postupka, proizlazi da su dva člana Europrinta, odnosno društva Mannesmann-Tally i Philips uvezli znatan broj japanskih pisača u Zajednicu, tako da ih se više nije moglo smatrati proizvođačima Zajednice. Usto, suprotno onome što je izneseno u uvodnoj izjavi 45. Konačne uredbe, iz studije E & W-a vidi se da se nije sav izvoz koji su izvršili Mannesmann-Tally i Philips odnosio na niži segment, nego se djelomično radilo i o srednjem segmentu tržišta. Osim toga, tvrdi da je Vijeće počinilo pogrešku time što je navelo da niži segment tržišta raste najbrže, iako se na temelju studije E & W-a pokazalo da se razvija sporije od višeg segmenta, kao i od cijelog tržišta.

80 U tom pogledu valja najprije podsjetiti da je prema sudskoj praksi, a osobito u presudi od 14. ožujka 1990., Gestetner (gore navedena presuda, t. 43.), na Komisiji i Vijeću da pri izvršavanju svoje diskrecijske ovlasti ispituju trebaju li iz proizvodnje Zajednice isključiti proizvođače koji su i sâmi uvoznici proizvoda na koji se damping odnosi. Tu diskrecijsku ovlast svakako treba izvršavati od slučaja do slučaja, ovisno o svim relevantnim činjenicama.

81 Nadalje, valja utvrditi da u ovom slučaju društvo Nakajima nije predočilo dokaz da su tijela Zajednice počinila očitu pogrešku u izvršavanju te diskrecijske ovlasti. Naime, iz tvrdnji institucija Zajednice, koje tužitelj nije ozbiljno osporavao, proizlazi da europska poduzeća koja su uvozila japanske pisače treba uključiti u proizvodnju Zajednice jer, kao što je uostalom jasno navedeno u uvodnim izjavama Privremene i Konačne uredbe, ti su uvozi bili mjere kojima se nastojao popuniti manjak u asortimanu proizvoda predmetnih poduzeća do kojeg je došlo jer su proizvođači odustali od vlastite proizvodnje u određenim sektorima, na što su bili prinuđeni zbog dampinški praksi japanskih izvoznika.

82 U tim okolnostima namjera proizvođača Zajednice koji su uvozili japanske pisače nije bila da, takvim uvozima koji im uzrokuju smanjenje iskorištenja kapaciteta, sniženje cijena ili odustajanje od projekata za povećanje vlastite proizvodnje ili početak proizvodnje novih proizvoda, sami sebi naštete. Stoga uvoz koji su izvršili proizvođači Zajednice nije mogao pridonijeti šteti nastaloj za industriju Zajednice te slijedom toga nije postojao nikakav razlog da se ta poduzeća isključe iz kruga proizvođača Zajednice.

83 Što se tiče argumenata koji se temelje na utvrđivanju segmenta tržišta kojem pripadaju uvozni proizvodi, kao i važnosti i rasta različitih segmenata, valja podsjetiti, kao što proizlazi iz točke 58. ove presude, da je segmentacija tržišta neizvjesna zbog toga što ne postoji nikakva točna definicija u tom pogledu, tako da se na temelju takvih promišljanja ne može dovesti u pitanje osnovanost stajališta institucija Zajednice o tom pitanju.

84 Iz toga proizlazi da tužbeni razlog koji se temelji na pogreškama u procjeni proizvodnje pisaača u Zajednici nije osnovan.

6. Tužbeni razlozi koji se temelje na pogreškama u utvrđivanju štete koju je pretrpjela industrija Zajednice i na interesu Zajednice da se ta šteta zaustavi

85 U prilog tužbenom razlogu koji se temelji na pogreškama u utvrđivanju činjenica i očitim pogreškama u ocjeni prilikom utvrđivanja štete nastale za industriju Zajednice, tužitelj najprije tvrdi da je Vijeće u utvrđivanju te štete pogrešno uzelo u obzir godinu 1983. iako se istraga provedena u okviru upravnog postupka nije odnosila na tu godinu.

86 U tom pogledu valja podsjetiti, kao što je naglašeno u točki 76. ove presude, da institucije imaju široku diskrecijsku ovlast u procjeni složenih gospodarskih situacija. To je osobito slučaj u pogledu određivanja razdoblja koje treba uzeti u obzir u svrhu utvrđivanja štete u okviru antidampinškog postupka (vidjeti osobito presudu od 28. studenoga 1989., *Epicheiriseon Metallefikon, Viomichanikon kai Naftiliakon i dr.*, t. 20., C-121/86, Zb., str. 3919.).

87 U ovom slučaju ta diskrecijska ovlast nije prekoračena. Znači, Vijeće je uvjerljivo izložilo, prvo, da štetu koju je pretrpjela industrija Zajednice treba utvrditi za razdoblje dulje od onog koje je obuhvaćeno istragom o postojanju dampinških praksi. Naime, u skladu s člankom 4. stavkom 2. točke (c) nove Osnovne uredbe, ispitivanje štete podrazumijeva analizu „stvarnih i potencijalnih trendova relevantnih gospodarskih čimbenika” koju stoga treba provoditi tijekom dovoljno dugog razdoblja. Drugo, uzimanje u obzir podataka iz 1983. opravdava se činjenicom da su isključiva prava društva Seiko Epson za proizvodnju pisaača kompatibilnih s osobnim računalima IBM prestala vrijediti 1984., kao što uostalom izričito proizlazi iz uvodne izjave 104. Privremene uredbe. Stoga je 1983. godina bitna za situaciju koja je postojala prije otvaranja znatnog udjela tržišta pisaača do kojeg je došlo istekom isključivih prava društva Seiko Epson, tako da tijela Zajednice nisu počinila nikakvu pogrešku u ocjeni time što su tu godinu odabrala kao polazišnu točku za procjenu kasnijeg razvoja predmetnog tržišta.

88 U tim okolnostima taj argument društva Nakajima treba odbiti.

89 Nadalje, društvo Nakajima dovodi u pitanje točnost brojki koje su u pogledu trendova tržišnih udjela navedene u uvodnoj izjavi 47. Konačne uredbe te smatra da članovi Europrinta u biti nisu pretrpjeli nikakav gubitak tržišta, nego je, naprotiv, njihova proizvodnja doživjela blagi porast. Usto, europska poduzeća koja su svoje aktivnosti prekinula prije razdoblja istrage trebalo je isključiti iz procjene štete.

90 Taj argument nije osnovan. Naime, valja istaknuti da brojke navedene u uvodnoj izjavi 47. Konačne uredbe u potpunosti odgovaraju onima iz studije E & W-a na koje se poziva društvo Nakajima. U toj se studiji navode znatni gubici tržišnih udjela

proizvođača Zajednice između 1983. i 1986., dok su se u istom razdoblju tržišni udjeli japanskih izvoznika znatno povećali. Uostalom, iz brojki koje je dostavio sam tužitelj proizlazi da su proizvođači Zajednice izgubili tržišne udjele, i to čak kad se ne uzmu u obzir u obzir brojke koje se odnose na dva poduzeća, Triumph-Adler i Logabax, koji su prestali sa svojom aktivnosti prije razdoblja istrage.

- 91 Društvo Nakajima tvrdi da su pogrešna i promišljanja Vijeća o trendovima cijena jer je pad cijena pisaa na tržištu Zajednice, koje je bilo manje od brojki navedenih u Konačnoj uredbi, prouzročeno znatnim smanjenjem troškova proizvodnje, a ne povećanjem tržišnih udjela tržišta japanskih izvoznika. Društvo Nakajima također naglašava da su od 1984. do 1986. cijene njegovih pisaa narasle. Usto, tužitelj smatra da je Vijeće počinilo pogrešku u ocjeni u pogledu sniženja cijena spomenutog u uvodnim izjavama 51. i 53. Konačne uredbe time što je usporedilo cijenu „franko tvornica” s cijenom na razini distribucije.
- 92 U tom pogledu valja najprije naglasiti da to što je društvo Nakajima zaključilo da cijene nisu pale onoliko koliko je izračunalo Vijeće, objašnjavaju okolnosti da tužitelj u izračunu nije uzeo u obzir 1983. Zatim valja utvrditi da tvrdnja društva Nakajima, prema kojoj pad cijene na tržištu Zajednice nije prouzročio povećanje tržišnih udjela japanskih izvoznika, nego znatno smanjenje troškova proizvodnje, i dalje nije dokazana. Usto, čak i ako se pretpostavi da je utvrđena činjenica da je od 1984. do 1986. cijena društva Nakajima bila veća, Vijeće je s pravom napomenulo da je sniženje cijena tužitelja ipak bilo 41 %. Konačno, što se tiče argumenta koji se temelji na navodnom diskriminirajućem postupanju pri usporedbi cijena, valja podsjetiti da ga treba odbiti zbog onih istih razloga na kojima se temelji rasuđivanje razrađeno u točkama 70. do 74. ove presude.
- 93 Stoga argument koji se temelji na pogreškama u ocjeni trendova cijena treba odbiti.
- 94 Društvo Nakajima navodi postojanje pogrešaka i u ocjeni drugih važnih gospodarskih čimbenika iz uvodnih izjava 54. i 55. Konačne uredbe. Tvrdi da su između 1984. i 1986. proizvođači Zajednice povećali svoj proizvodni kapacitet te da, budući da su imali dovoljno sredstava za ulaganje, pa su čak i prekomjerno ulagali, nisu pretrpjeli štetu.
- 95 U tom je pogledu dovoljno utvrditi da tužitelj nije naveo izvor brojki koje je istaknuo u prilog svojoj argumentaciji niti je ozbiljno opravdao te brojke.
- 96 U tim okolnostima argument koji se temelji na očitoj pogrešci u ocjeni gospodarskih činjenica treba odbiti.
- 97 Konačno, društvo Nakajima dovodi u pitanje činjenicu da je navodnu štetu Europrintu prouzročio uvoz igličnih pisaa iz Japana te tvrdi da je ta šteta posljedica uvoza pisaa iz trećih zemalja koje nisu Japan. Društvo Nakajima osobito je prigovorilo Vijeću, pritom se pozivajući na uvodnu izjavu 60. Konačne uredbe, da nije ispitalo štetu prouzročenu uvozom pisaa iz trećih zemalja koje nisu Japan i smatra da je štetu koju su prouzročili japanski proizvođači precijenilo.
- 98 Taj se argument ne može prihvatiti. Naime, Vijeće je uvjerljivo pokazalo da se uvozom pisaa iz trećih zemalja koje nisu Japan nije mogla prouzročiti šteta na tržištu Zajednice s

obzirom na to da se izvršavao u samo jednu državu članicu i da je postao znatan tek nakon razdoblja koje je obuhvaćeno istragom u ovom postupku.

- 99 Nadalje, društvo Nakajima nije predložilo nijedan dokaz dampinške prakse u razdoblju koje se uzima u obzir u okviru uvoza pisaača iz trećih zemalja koje nisu Japan, tako da tužitelj i dalje nije uspio dokazati da su navedeni čimbenici zaista pridonijeli utvrđenoj šteti.
- 100 U prilog tužbenom razlogu koji se temelji na pogreškama koje se odnose na interes Zajednice da se zaustavi šteta prouzročena dampinškim praksama, suprotno onome što tvrdi Vijeće u uvodnim izjavama 63. do 66. Konačne uredbe, društvo Nakajima tvrdi da gubitak isplativosti na strani proizvođača Zajednice nije posljedica dampinških praksi japanskih izvoznika, nego vlastitih pogrešaka tih proizvođača u upravljanju.
- 101 U tom je pogledu dovoljno istaknuti da je Sud u točki 90. ove presude Sud već utvrdio da Vijeće nije prekoračilo svoju diskrecijsku ovlast time što je u ovom slučaju zaključilo da je industrija Zajednice izgubila dio tržišta zbog dampinških praksi dijela japanskih izvoznika. Usto, tužitelj nije ni na koji način potkrijepio svoju tvrdnju koja se odnosi na postojanje pogrešaka proizvođača Zajednice u upravljanju.
- 102 Iz svih prethodnih razmatranja proizlazi da tužbeni razlozi koji se temelje na pogreškama u utvrđivanju štete koju je pretrpjela industrija Zajednice i na interes Zajednice da se ta šteta zaustavi nisu osnovani te ih stoga treba odbiti.

7. Tužbeni razlog koji se temelji na pogreškama koje se odnose na iznos antidampinških pristojbi

- 103 U tom pogledu društvo Nakajima, prigovara Vijeću, prvo, da je, kao što je navedeno u uvodnoj izjavi 68. Konačne uredbe, pri određivanju razine prava koja su nužna u utvrđivanju štete, smanjenje cijene pisaača na tržištu Zajednice pripisalo dampinškim praksama te nije detaljno ispitalo istinske razloge tog sniženja cijena. Drugo, društvo Nakajima kritizira način iznesen u uvodnoj izjavi 72. Konačne uredbe, koji se odnosi na izračun praga štete pojedinačnog izvoznika, dobiven na temelju usporedbe ponderirane prosječne prodajne cijene prvom kupcu i prosječne CIF cijene predmetne prodaje. Tužitelj smatra da bi, da je taj način pravilno primijenjen, prag štete društva Nakajime trebao biti nula.
- 104 Prvi dio tog tužbenog razloga treba odbiti, uzimajući u obzir promišljanja iznesena tijekom ispitivanja tužbenog razloga društva Nakajima koji se temelji na pogreškama koje se odnose na štetu nastalu za industriju Zajednice. Nadalje, u uvodnim izjavama Privremene i Konačne uredbe pružaju se jasna i obrazložena objašnjenja veza koje u ovom slučaju postoje između povećanja tržišnog udjela japanskih proizvoda i smanjenje cijene pisaača.
- 105 Što se tiče praga pretrpljene štete, Komisija je navela, a da joj nitko nije proturječio, da se argumentacija tužitelja temeljila na nerazumijevanju načina izračuna iznesenog u uvodnoj izjavi 72. Konačne uredbe. Naime, prag štete naznačuje povećanje koje cijene japanskih proizvoda trebaju dostići u Zajednici kako bi se nadoknadilo njihovo sniženje u odnosu na proizvode Zajednice. Međutim, prag štete izračunan u ispitnom postupku ne može se za izražavanje stope pristojbe upotrijebiti takav kakav jest zato što nije dobiven

u odnosu na cijenu franko granica Zajednice (u daljnjem tekstu: CIF cijena), nego u odnosu na cijenu prvog kupca neovisnog o Zajednici, koja je cijena nužno veća od CIF cijene zbog toga što obuhvaća carinske pristojbe i troškove. Suprotno tome, antidampinške pristojbe zaračunavaju se na neto cijene franko granica Zajednice, neocarinjeno, odnosno na carinsku vrijednost (CIF cijena) uvoza. Iz toga slijedi da, kako bi se utvrdila stopa antidampinške pristojbe, prag štete treba aritmetički pretvoriti u postotak cijene svakog pojedinog izvoznika, na paritetu CIF.

- 106 Tužbeni razlog koji se temelji na pogreški koja se odnosi na iznos antidampinške pristojbe stoga nije osnovan.

8. Što se tiče tužbenog razloga koji se temelji na povredi nekoliko općih načela prava

- 107 U prvom dijelu tog tužbenog razloga društvo Nakajima tvrdi da su u ovom slučaju tijela Zajednice u više navrata povrijedila tužiteljeva prava obrane. Ono tvrdi da ga ta tijela nisu pravodobno obavijestila da u ovom slučaju neće upotrijebiti način izračuna uobičajene vrijednosti koji je primijenjen u prethodnom antidampinškom postupku koji se odnosi na elektroničke pisane strojeve i u kojem je donesena gore navedena presuda od 5. listopada 1988., TEC. Tada je u obzir uzeta posebna struktura društva Nakajima, zbog čega je zatvoren antidampinški postupak u pogledu njegova poduzeća (Vidjeti Odluku Komisije 86/34/EEZ od 12. veljače 1986. o zatvaranju antidampinškog postupka koji se odnosi na uvoz elektroničkih pisanih strojeva koje proizvodi Nakajima All Precision Co. Ltd te koji su podrijetlom iz Japana, SL L 40, str. 29.). Osim toga, društvo Nakajima prigovara institucijama Zajednice da ga nisu pravodobno obavijestile o nazivima poduzeća čiji su poslovni podaci uzeti u obzir kako bi se u ovom postupku utvrdila uobičajena vrijednost. Usto, društvo Nakajima nije moglo korisno iznijeti svoje stajalište o posebnostima svoje strukture, a Komisija je upotrijebila taktike odgađanja osobito time što je pustila tužitelja da vjeruje da svoje argumente može nastaviti isticati tijekom „disclosure conference” koja je održana tek nakon Komisijinog prijedloga nove Osnovne uredbe. Naposljetku, što se tiče utvrđivanja štete, Komisija je upotrijebila podatke koji se ne nalaze u studiji E & W-a te je svoju odluku temeljila osobito na elementima prikupljenima tijekom istrage provedene u prostorima predmetnih proizvođača.
- 108 U tom pogledu valja najprije podsjetiti da se, prema ustaljenoj sudskoj praksi, prava obrane poštuju ako se predmetnom poduzeću omogući da se tijekom upravnog postupka očituje o činjenicama i relevantnosti činjenica i okolnosti, kao i, ako je potrebno, o dokumentima koji su uzeti u obzir (vidjeti na primjer presudu od 13. veljače 1979., Hoffmann-La Roche, t. 11., 85/76, Zb., str. 461.).
- 109 Međutim, u ovom slučaju iz zapisnika sa sastanaka koje su održali društvo Nakajima i institucije Zajednice, kao i iz korespondencije koju su stranke razmijenile, proizlazi da je tužitelj sudjelovao u svim fazama postupka te je stoga mogao iznijeti svoje stajalište.
- 110 Usto, društvu Nakajima bile su dostupne sve informacije koje su mu bile nužne kako bi pravodobno i učinkovito osigurao svoju obranu. Naime, tužitelj je na raspravi priznao da je najkasnije 15. ožujka 1988. bio obaviješten o načinu izračuna uobičajene vrijednosti. Osim toga, u uvodnim izjavama 36., 38. i 40. Privremene uredbe Komisija je iznijela detalje o tom izračunu. Naposljetku, u dopisu od 21. lipnja 1988. društvo Nakajima je već pojasnilo sve svoje argumente koje je ponovilo u okviru postupka pred Sudom.

- 111 Valja nadodati da je način izračuna uobičajene vrijednosti koji je primijenjen na tužitelja izričito predviđen člankom 2. stavkom 3. točkom (b) podtočkom ii. nove Osnovne uredbe, koja je objavljena tri mjeseca prije nego što je donesena Konačna uredba, tako da je društvo Nakajima pravodobno moglo iznijeti svoje stajalište u tom pogledu.
- 112 Nadalje, valja napomenuti da društvo Nakajima ne može prigovoriti institucijama Zajednice da mu nisu pružile sve informacije koje je od njih tražio, izuzevši naravno povjerljive informacije. U tom pogledu naime valja utvrditi, prvo, da je tužitelj tek 2. rujna 1988., dakle izvan roka od jednog mjeseca od uvođenja privremene pristojbe predviđene člankom 7. stavkom 4. točkom (c) podtočkom i. alinejom (cc) nove Osnovne uredbe, zatražio informacije o načinu utvrđivanja troškova PAO i dobiti. Drugo, detalji o troškovima i dobiti konkurenata društva Nakajima smatrali su se povjerljivima u smislu članka 8. stavka 3. nove Osnovne uredbe te se stoga nisu mogli dostaviti tužitelju (vidjeti osobito gore navedenu presudu od 5. listopada 1988., TEC, t. 20.).
- 113 Usto, eventualna primjena drukčijeg načina izračuna uobičajene vrijednosti u okviru prethodnog propisa nije relevantna za ovaj predmet, uzimajući u obzir da se gospodarski subjekti ne mogu pozivati na pravo da se na njih primijene pravila koja se mogu izmijeniti odlukama koje institucije Zajednice donose u okviru svoje diskrecijske ovlasti (vidjeti na primjer presudu od 7. svibnja 1987., Koyo Seiko, t. 20., 256/84, Zb., str. 1899.).
- 114 Naposljetku, što se tiče upotrebe različitih poslovnih podataka od onih koji se nalaze u studiji E & W-a, iz dopisa od 28. rujna 1988. koji je Komisija uputila društvu Nakajima proizlazi da Komisija nikad nije namjeravala u svojem izvješću oslanjati se isključivo na te elemente. Međutim, nije sporno da je spis koji je sastavila Komisija, a kojem je tužitelj imao pristup u skladu s člankom 7. stavkom 4. točkom (a) nove Osnovne uredbe, sadržavao nepovjerljivi sažetak podataka o različitim europskim proizvođačima. Stoga je tužitelj imao pristup svim materijalima na kojima se temeljilo utvrđenje štete.
- 115 U tim okolnostima prvi dio tog tužbenog razloga nije osnovan.
- 116 U prilog drugog dijela tužbenog razloga društvo Nakajima tvrdi da je u ovom slučaju povrijeđeno načelo pravne sigurnosti zbog toga što su u antidampinškom postupku o kojem je Sud odlučio u gore navedenoj presudi od 5. listopada 1988., TEC, Komisija i Vijeće uzeli u obzir posebnu strukturu tužitelja te su iz tog razloga zatvorili postupak u pogledu društva Nakajima. Budući da se struktura društva Nakajima nije promijenila u odnosu na taj postupak, proizlazi da je tužitelj stekao pravo da mu se u ovom slučaju prizna njegova posebnost i da je imao pravo na legitimno očekivanje u pogledu zadržavanja odluka donesenih u okviru stare Osnovne uredbe. Osim toga, povrijeđeno je načelo neretroaktivnosti zato što je nakon 15. ožujka 1988. primijenjen novi način izračuna uobičajene vrijednosti koji se nije nalazio u Osnovnoj uredbi koja je tada bila na snazi i koji je bio potpuno oprečan prethodnom tumačenju institucija Zajednice.
- 117 Ti se argumenti ne mogu prihvatiti. Naime, valja najprije naglasiti da je, suprotno tvrdnjama tužitelja, Sud u gore navedenoj presudi od 5. listopada 1988., TEC, u kojoj društvo Nakajima nije bilo stranka, odlučio isključivo o Uredbi Vijeća (EEZ) br. 1698/85 od 19. lipnja 1985. o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz elektroničkih pisaaćih strojeva podrijetlom iz Japana (SL L 163, str. 1.) te je time pitanje osnovanosti

zatvaranja postupka u pogledu društva Nakajima (gore navedena presuda TEC, t. 18.) namjerno ostavio otvoreno.

- 118 U svakom slučaju postupak koji se u tom predmetu primijenio na društvo Nakajima nije presedan koji je obvezujući za institucije, uzimajući u obzir da se u sudskoj praksi smatra da se Osnovnom uredbom u području dampainga tijelima Zajednice ostavlja određena margina prosudbe, osobito u procjeni iznosa troškova PAO koje treba uključiti u uobičajenu vrijednost (vidjeti gore navedenu presudu, TEC, t. 33.) te da se time što institucija primjenjuje tu marginu prosudbe, a da ne objašnjava detaljno i unaprijed kriterije koje namjerava primijeniti u svakoj konkretnoj situaciji, ne povrjeđuje načelo pravne sigurnosti (vidjeti gore navedenu presudu od 5. listopada 1988., Brother, t. 29.).
- 119 Zatim, što se tiče navodne povrede stečenih prava, dovoljno je podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi u slučajevima u kojima tijela Zajednice imaju široku diskrecijsku ovlast, gospodarski subjekti nemaju osnovu pozivati se na stečeno pravo kako bi zadržali prednost proizašlu iz predmetnog propisa Zajednice koja im je bila dodijeljena u danom trenutku (vidjeti osobito presudu od 21. svibnja 1987., Rau, t. 18., 133/85 do 136/85, Zb., str. 2289.). U tim okolnostima način izračuna uobičajene vrijednosti upotrijebljen u okviru prethodnog antidampinškog postupka ne može za društvo Nakajima činiti stečeno pravo na primjenu istog načina u ovom slučaju.
- 120 Isto tako, prema ustaljenoj sudskoj praksi navedenoj u točki 113. ove presude, gospodarski subjekti ne mogu opravdano imati legitimno očekivanje u pogledu zadržavanja postojeće situacije koja se može izmijeniti odlukama koje institucije Zajednice donesu u okviru svoje diskrecijske ovlasti.
- 121 Naposljetku, iz točaka 23. i 24. ove presude proizlazi da argument koji se temelji na navodnoj povredi načela neretroaktivnosti nije osnovan.
- 122 Stoga drugi dio tužbenog razloga koji ističe društvo Nakajima treba odbiti.
- 123 Kao treće, društvo Nakajima navodi povredu načela jednakog postupanja jer je način izračuna uobičajene vrijednosti koji je primijenjen u ovom slučaju diskriminirajući u pogledu tužitelja zbog toga što se u njemu upotrebljavaju poslovni podaci koji se odnose na poduzeća koja imaju različitu strukturu od njegove i zato što je usporedba uobičajene vrijednosti i izvozne cijene bila provedena na dvjema različitim poslovnim razinama.
- 124 Taj argument nije relevantan. Naime, iz točaka 60. do 67. ove presude proizlazi da način izračuna uobičajene vrijednosti koji je primijenjen u ovom slučaju nije diskriminirajući jer se, prema sudskoj praksi, njime nastoji društvo Nakajima staviti u situaciju u kojoj bi bilo da je prodavalo pisane u Japanu, te da su institucije Zajednice mogle valjano smatrati da se na japanskom tržištu elektroničkih proizvoda ne može biti prisutan bez integrirane prodajne strukture. Drugo, Sud je već u točkama 70. do 72. ove presude odlučio da usporedba uobičajene vrijednosti i izvozne cijene u ovom slučaju nije bila provedena na dvjema različitim poslovnim razinama.
- 125 U tim okolnostima u ovom slučaju nije počinjena nikakva povreda načela jednakog postupanja.

- 126 Kao četvrto, društvo Nakajima smatra da u Konačnoj uredbi nije poštovano načelo proporcionalnosti jer je njome tužitelju propisana antidampinška pristojba od 12 %, a da nije uzeta u obzir njegova posebna struktura, a da bi, da su njegovi troškovi i razumna profitna marža bili uzeti u obzir, to barem dovelo do zanemarive dampinške marže i do isključenja društva Nakajima iz ovog postupka.
- 127 Taj se argument ipak ne može prihvatiti iz razloga koji su detaljnije izneseni u točkama 60. do 67. ove presude.
- 128 Kao peto, društvo Nakajima navodi povredu načela lojalne i pravične primjene prava Zajednice jer je primjena novog načina izračuna uobičajene vrijednosti na tužitelja u ovom slučaju bila neprikladna pa je došlo do teške nepravde.
- 129 Međutim, taj argument koji se temelji na pogrešnim pretpostavkama, kao što proizlazi iz točaka 60. do 67. ove presude, treba odbiti.
- 130 Naposljetku, društvo Nakajima navodi povredu načela *estoppel*, jer je zbog načina na koji se prema njemu postupalo tijekom antidampinškog postupka koji se odnosio na elektroničke pisane strojeve doveden u zabludu.
- 131 Taj argument, koji se podudara s argumentom koji se temelji na povredi načela pravne sigurnosti, treba također odbiti, uzimajući u obzir razloge koji su detaljnije pojašnjeni u točkama 117. do 121. ove presude.
- 132 Budući da se nijedan argument koji ističe društvo Nakajima nije mogao prihvatiti, tužbeni razlog koji se temelji na povredi određenih općih načela prava treba odbiti.

9. Tužbeni razlog koji se temelji na zlorabi ovlasti

- 133 Tim tužbenim razlogom društvo Nakajima prigovara tijelima Zajednice da su tijekom antidampinškog postupka pokazale ozbiljan nedostatak razboritosti u pogledu njega, što odgovara nepoštovanju cilja koji se nastoji postići predmetnim propisom. Tužitelj osobito prigovara Komisiji da nije pravično i u dobroj vjeri analizirala nužnost da se na njega primijeni antidampinška pristojba i da je zbog pogreške ili teške nepažnje pokrenula postupak kako bi mu se, u suprotnosti s prethodnom praksom, propisala antidampinška pristojba. Stoga su prema njegovom mišljenju tijela Zajednice namjerno nanijela štetu tužitelju te su nastojala izbjeći istu situaciju u kojoj su bila u postupku u predmetu u kojem je donesena gore navedena presuda od 5. listopada 1988., TEC.
- 134 Tužiteljeve tvrdnje, međutim, uopće nisu utemeljene. U tom je pogledu dovoljno utvrditi da društvo Nakajima u ovom slučaju nije ispunilo zahtjeve utvrđene u ustaljenoj sudskoj praksi (vidjeti osobito presudu od 11. srpnja 1990., Sermes, t. 33., C-323/88, Zb., str. I-3027.) u području dokazivanja postojanja zlorabe ovlasti, jer tužitelj nije, na temelju objektivnih, relevantnih i uvjerljivih indicija, ukazao na okolnosti i razloge na temelju kojih bi se moglo pretpostaviti da je predmetna mjera donesena kako bi se postigla drukčija svrha od one koja je njome predviđena.
- 135 Naime, društvo Nakajima je, navodeći postojanje zlorabe ovlasti, samo iznijelo tvrdnje, a da nije utvrdilo njihovu osnovanost. Valja dodati da to što su tijela Zajednice

odbila prihvatiti argumente društva Nakajima, koje su smatrala neosnovanima, ne može biti zloraba ovlasti.

- 136 Nadalje, iz utvrđenja Suda u ovom predmetu proizlazi da se u ovom slučaju uredba Zajednice primjenjivala pravilno i u skladu s njezinim ciljem. Naime, u uvodnim izjavama Privremene i Konačne uredbe institucije su iznijele razloge zbog kojih smatraju da u ovom slučaju interesi Zajednice na temelju Osnovne uredbe zahtijevaju donošenje mjera kojima se proizvođači Zajednice mogu zaštititi od uvoza proizvoda na koje se odnosi dumping.
- 137 Iz toga slijedi da tužbeni razlog koji se temelji na zlorabi ovlasti treba odbiti.
- 138 Budući da nijedan od tužbenih razloga koje je istaknulo društvo Nakajima nije prihvaćen, tužbu valja odbiti u cijelosti.

Troškovi

- 139 U skladu s člankom 69. stavkom 2. Poslovnika, stranka koja ne uspije u postupku dužna je snositi troškove. Budući da su tužitelju odbijeni tužbeni razlozi, valja mu naložiti snošenje troškova, uključujući troškove povezane s postupkom privremene pravne zaštite, kao i troškove Komisije kao intervenijenta. Budući da intervenijent Europrint nije postavio zahtjev u vezi s troškovima, valja mu naložiti snošenje vlastitih troškova.

Slijedom navedenog,

SUD

proglašava i presuđuje:

- 1. Tužba se odbija.**
- 2. Tužitelju se nalaže snošenje troškova, uključujući troškove za postupak privremene pravne zaštite i troškove Komisije kao intervenijenta.**
- 3. Intervenijent Europrint snosit će vlastite troškove.**

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourg 7. svibnja 1991.

[Potpisi]

* Jezik postupka: francuski